

Paisatge i Territori

2014/2015

Codi: 100736

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Oriol Olesti Vila

Correu electrònic: Oriol.Olesti@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Ermengol Gassiot Ballbé

Prerequisits

No hi ha prerequisits especials, més enllà d'haver cursat les assignatures de primer i segon del Grau d'Arqueologia, imprescindibles per comprendre la projecció territorial i social d'aquests coneixements.

Objectius

Aquesta assignatura analitzarà la projecció sobre el territori dels diversos fets culturals i processos històrics desenvolupats a l'àrea del Mediterrani durant la Prehistòria i l'Antiguitat. El paisatge, entès com el resultat del procés històric de transformació del territori i els seus recursos per part de les diverses comunitats humanes, serà l'objecte d'estudi principal, en especial la seva vessant de paisatge social, és a dir, la seva vessant més històrica.

Objectius

En acabar el curs l'alumne ha de demostrar

1. Haver assolit els continguts expressats en el temari i identificar qualsevol dels seus punts en el context que li correspon.
2. Ser capaç d'analitzar, processar i interpretar qualsevol mena de material addicional (textos, mapes, fotos aèrees, taules, gràfics) d'acord amb els continguts del temari i situar-lo en el marc corresponent.
3. Demostrar haver fet unes lectures mínimes exigides (llibres i/o capítols especialment indicats i/o articles recomanats).
4. Saber identificar i distingir les diverses formes d'ocupació i explotació del territori desenvolupades per les diverses societats prehistòriques i històriques treballades en el temari.
5. Haver assolit un coneixement integral i global de la matèria mitjançant l'articulació i la relació existent entre els diferents punts en què es divideix el temari.

Competències

- Fer i dirigir treballs propis de l'arqueologia de camp: excavació i prospecció.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi
2. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Combinar recursos tècnics procedents de disciplines afins.
5. Dominar les tècniques i els recursos instrumentals propis de l'anàlisi de laboratori arqueològic.
6. Interpretar els resultats procedents de l'arqueologia de camp inserint-los en el context històric
7. Realitzar documents gràfics convencionals: planimetria, topografia, cartografia, dibuix il·lustratiu
8. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes
9. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació
10. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn immediat amb intenció de millorar-los de manera continuada.
11. Utilitzar tant eines informàtiques bàsiques (per exemple, processadors de textos o bases de dades) com programes especialitzats necessaris en la pràctica professional.

Continguts

TEMARI FONAMENTAL

- 1- Paisatge i Territori: Introducció metodològica i bibliogràfica.
- 2- Tècniques i recursos per a l'estudi del Paisatge prehistòric.
- 3- Tècniques i recursos per a l'estudi del paisatge antic.
- 3- Paisatge i Territori a la Prehistòria. Introducció General.
- 4- Paisatge i Territori a l'Antiguitat. Introducció General.
- 5- Casos d'Estudi: La prehistòria.
- 6- Casos d'Estudi: el món antic.
- 7- Treball pràctic: la prehistòria.
- 8- Treball pràctic: el món antic.
- 9- Conclusions.

Metodologia

- Visites a territoris d'estudi, museus i jaciments.

-Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.

-Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, individuals i en grup.

-Estudi personal.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	30	1,2	1, 6, 10
Pràctiques d'aula i seminaris	5	0,2	1, 5, 7, 11
Pràctiques de camp	5	0,2	1, 7, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories	20	0,8	9, 10
Tipus: Autònomes			
Estudi dels materials del curs	60	2,4	3, 6
Realitzar les activitats d'avaluació continuada	13,5	0,54	2, 4, 5, 7, 8, 9, 11

Avaluació

30% Examen. Aquest examen es realitzarà amb l'ajuda de tots els materials que l'estudiant vulgui portar a l'aula (apunts, articles, etc.).

30 % Ressenyes i treballs escrits.

30 % Treballs pràctics i activitats realitzades als Seminaris.

10 % Participació a classe.

Es reavaluaran les activitats d'avaluació entregades en els terminis establerts pel professor/a de l'assignatura; en cap cas es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de reavaluació. La participació, assistència i progressió no es reavaluen.

Es considerarà un alumne com a "no presentat" si ha lliurat menys del 60% de les evidències.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentaris de Textes i Documents gràfics	30	10	0,4	1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11
Examen	30	1,5	0,06	1, 2, 3, 6
Participació a classe	10	0	0	2, 6, 10
Treball pràctic resultat dels seminaris	30	5	0,2	5, 7, 8, 11

Bibliografia

Bibliografia comentada: És molt convenient que els estudiants utilitzin la bibliografia com un instrument a l'abast per assolir un coneixement global dels continguts i ser capaços de plantejar i desenvolupar qualsevol tema o apartat d'ampliació.

ARIÑO, E., GURT, J.M., PALET, J.M., *El pasado presente. Arqueología de los paisajes en la Hispania Romana*, Barcelona 2003.

CLAVEL-LÉVÊQUE, M. (Ed.), 2000, *Atlas Historique des Cadastres d'Europe I*, Bruselas.

CLAVEL-LÉVÊQUE, M., OREJAS, A., (Ed.), 2002, *Atlas Historique des Cadastres d'Europe II*, Luxemburg.

Chouquer, G.-Favory, F. , 1991, *Les paysages de l'antiquité. Terres et cadastres de l'Occident romain*, París.

Chouquer, G.-Favory, F. , 2001, *L'arpentage romain*, Ed. Errance, Paris.

FAIRCLOUGH, G., MOLLER, P.G., 2008, *Landscape as Heritage. The management and protection of Landscape in Europe*, Action Cost A27. Berna.

LOPEZ, P., 1994, *La economía política de los romanos. La ciudad romana ideal. El territorio*. Santiago de Compostela.

ÑACO, T., OLESTI, O., PRIETO, A., (eds.), 2000, *Anàlisis paleoambientals i estudi del territori*, Barcelona.

OREJAS, A., (1991), *Arqueología del paisaje: historia, problemas y*

perspectivas Archivo español de arqueología, ISSN 0066-6742, Vol. 64, N° 163-164, 1991, pags. 191-230.

(1995) *Arqueología del paisaje: de la reflexión a la planificación*, Archivo español de arqueología, ISSN 0066-6742, Vol. 68, N° 171-172, 1995, pags. 215-224

(1998) *El estudio del paisaje: visiones desde la arqueología*, Arqueología espacial, ISSN 1136-8195, N° 19-20, 1998, pags. 9-20

(2006), *Arqueología de los paisajes agrarios e historia rural*. Arqueología espacial, ISSN 1136-8195, N° 26, 2006 (Ejemplar dedicado a: Arqueología espacial: espacios agrarios), pags. 7-19.

OREJAS, A. MATTINGLY, D., CLAVEL-LÉVEQUE, M., (2009), *From present to past through landscape*, Action Cost A27. Madrid.